



Strání

Kraj: Zlínský

Správní obvod: Uherský Brod

Nadmořská výška: 418 m n. m.

Počet obyvatel: 3 377

Adresa URL: www.strani.cz

Okres: Uherské Hradiště

GPS souřadnice: 48.902159N, 17.706712E

První pís. zmínka: 1353 (671 let)

PSČ: 687 65

Historie obce Strání

O nejstarším osídlení této lokality z období mladší doby kamenné víme velmi málo. Svědčí o něm totiž jen ojedinělé nálezy, jako sekeromlat lidu se šňůrovou keramikou. Bohatší historické prameny pak pochází až ze středověku. V 11. a počátkem 12. století vedla tímto krajem velmi důležitá tzv. uherská cesta směřující k jantarovému pobřeží Baltského moře. Procházela celou Moravou od Olomouce s odbočkou na Měnin - Brno, pak i Uherský Brod a na Straňanské sedlo, pokračovala až do Nitry. Tato cesta měla mimo obchodní účely také velký strategický význam. Nejednou po ní táhla vojska z Čech do Uher, mnohokrát po ní pronikli na Moravu uherští nájezdníci, Turci nebo Tataři. Ve druhé polovině 13. století nabyla cesta na důležitosti jako nejvýznamnější spojení mezi Uhrami a českým státem. Za vlády Matyáše Korvína zde byl zaznamenán velmi čilý obchodní ruch.

Na přelomu 12. a 13. století se vlastníkem oblasti mezi Trnavou a dolním tokem Moravy stala dcera uherského krále a manželka Přemysla Otakara I., česká královna Konstancie. Dolní Pomoraví od Břeclavi po Uherské Hradiště dostala věnem od muže, trnavskou oblast mezi Karpaty a Váhem od svého otce. Z pozdějšího popisu hranic v zakládací listině vizovického cisterciánského kláštera z roku 1261 se usuzuje, že Strání ještě neexistovalo, protože by o něm jinak jistě byla v listině zmínka.

Zajímavý je však zápis z dějin dnešního Uherského Ostrohu o 57 let později, kdy Jan Lucemburský zastavil tvrz Stenici (později Uh. Ostroh) při vpádu Matouše Čáka Trenčanského kvůli penězům panu Chotěboru ze Strání. Vláda českého krále totiž byla poznamenána účastí na válečných výpravách v celé Evropě a potřebou velkého množství peněz na vydržování vojska.

Další písemnou zmínkou o Strání je záznam v Zemských deskách olomouckých ze 14. století. Strání s tvrzí patřilo vladkům ze Strání, bratrům Pavlu a Ctiboru, v roce 1353. K majetku vladyckého rodu náležela třetina Horního Němčí, Korytná a díl Volenova. Vlastníci sídlili na tvrzi, která se vypínala nad říčkou Klanečnicí, v místech dnešního hřbitova. V roce 1359 prodali oba bratři podle Zemských desek celé panství s tvrzí, dvorem, lesy i farou, jejíž existence byla usouzena ze zmínky o patronátním právu (právo dosazovat faráře), Fraňkovi z Kunovic. Je nutno podotknout, že již v tomto roce bylo Strání označováno jako městečko.

V roce 1492 zahrnovala obec čtyřicet čtyři usedlostí, z toho dva mlýny. Ty stály z důvodu spádu horských potoků a příhodné nižší polohy zřejmě v lokalitě dnešní Květné. Vrchnost měla mimo dávek odváděných sedláky ještě příjmy z pily patřící k mlýnu, z rozlehlých lesů, v nichž se těžilo množství bukového dřeva, lovalo mnoho zvěře a ptactva, množství ryb z čistých horských potoků. Další zisk plynul z mýta, které se ve Strání platilo na obchodní cestě do Uher. První záznamy o mýtě pocházejí z roku 1483.



V roce 1502 připadlo Strání, Lhota, Louka, Boršice, Slavkov, Suchá Loz a díl Horního Němčí Janu Bernardu z Kunovic. Od té doby také městečko náleželo k ostrožskému panství. V květnu 1605 byla Strání vyplněna Bočkajovci a zase poklesla na ves. Bernardi z Kunovic byli majiteli až do bitvy na Bílé hoře, kvůli účasti v odboji proti císaři však po bitvě utekli a zkonfiskované ostrožské panství bylo prodáno roku 1625 za 600 000 zlatých knížeti z Lichtensteina. Ještě roku 1856 bylo Strání vsí, ale roku 1885 bylo opět označováno jako městečko. Lichtensteini byli vlastníky ostrožského panství až do roku 1945.

